

UZASADNIENIE

Decyzją z 20.02.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił dla R. K. wysokość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r., do ustalenia której przyjął: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1353,36 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1987 r. do 31.12.1996 r. Zakład wskazał, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 110,85%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 110,85% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ($110,85\% \times 1220,86 \text{ zł} = 1353,36 \text{ zł}$). Zakład przyjął okresy składkowe w ilości 21 lat, 1 miesiąca i 13 dni, tj. 253 miesiące oraz okresy nieskładkowe w ilości 4 lat, 2 miesiące i 2 dni, tj. 50 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 77,63%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej, która wynosi 293,01 zł. Do obliczenia współczynnika przyjęto okresy składkowe i nieskładkowe w łącznej ilości 25 lat, 3 miesiące i 15 dni. ZUS wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173). Zakład wyjaśnił, że obliczenia wartości kapitału początkowego dokonał w następujący sposób: $293,01 \text{ zł} \times 77,63\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 227,46 zł, $(253 \text{ miesiące składkowe} \times 1,3\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 370,96 zł, $(50 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 39,52 zł, co razem dało 637,94 zł, która to kwota pomnożona przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dała kwotę kapitału początkowego ustaloną dla wnioskodawcy na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 133329,46 zł. ZUS wskazał, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił 30.09.1996 r. ponieważ wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. /decyzja k. 37-39 akt ZUS/.

Następnie decyzją z 21.02.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał R. K. prawo do emerytury od 1.01.2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład wyjaśnił, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. ZUS wskazał, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład przyjął, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 161038,68 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 497981,32 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,50 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosi 3029,98 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w następujący sposób $(161038,68 \text{ zł} + 497981,32 \text{ zł}) / 217,50 = 3029,98 \text{ zł}$, a po waloryzacji od 1.03.2018 r. wyniosła 3120,27 zł /decyzja k. 40 akt ZUS/.

Wnioskodawca uznał obie ww. decyzje za krzywdzące i złożył od nich odwołanie zarzucając w przypadku decyzji z 20.02.2018 r., nieprawidłowo ustalone okresy nieskładkowe i wnosząc o uwzględnienie okresu studiów, służby wojskowej i pracy w Wyższej Szkole (...) w Ł., natomiast w przypadku decyzji z 21.02.2018 r. negował prawidłowość wyliczenia wysokości emerytury w części nieuwzględnionej ponad kwotę 3029,98 zł i wniósł o wyliczenie tego świadczenia z uwzględnieniem prawidłowego okresu składkowego i kapitału początkowego. Do przedmiotowego odwołania wnioskodawca załączył nowe dokumenty dotyczące przebiegu służby wojskowej /odwołanie k. 3-4, k. 3-4 załączonych akt VIII U 827/18/.

W odpowiedzi na odwołanie od obu ww. decyzji ZUS wniósł o ich oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie /k. 7-8/.

Następnie decyzją z 26.03.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił dla R. K. wysokość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r., do ustalenia której przyjął: podstawę wymiaru kapitału

początkowego w kwocie 1353,36 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1987 r. do 31.12.1996 r. Zakład wskazał, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 110,85%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 110,85% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ($110,85\% \times 1220,86 \text{ zł} = 1353,36 \text{ zł}$). Zakład przyjął okresy składkowe w ilości 22 lat i 28 dni, tj. 264 miesiące oraz okresy nieskładkowe w ilości 4 lat, 2 miesięcy i 2 dni, tj. 50 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 79,09%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej, która wynosi 293,01 zł. Do obliczenia współczynnika przyjęto okresy składkowe i nieskładkowe w łącznej ilości 26 lat, 3 miesięcy. ZUS wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173). Zakład wyjaśnił, że obliczenia wartości kapitału początkowego dokonał w następujący sposób: $293,01 \text{ zł} \times 79,09\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 231,74 zł, $(264 \text{ miesiące składkowe} \times 1,3\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 387,06 zł, $(50 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 39,52 zł, co razem dało 658,32 zł, która to kwota pomnożona przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dała kwotę kapitału początkowego ustaloną dla wnioskodawcy na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 137588,88 zł. ZUS wskazał, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił 30.09.1996 r. ponieważ wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. /decyzja k. 45-46 akt ZUS/.

Kolejną decyzją z 27.03.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał R. K. prawo do emerytury od 1.01.2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład wyjaśnił, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. ZUS wskazał, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład przyjął, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 161038,68 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 513890,15 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,50 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosi 3103,12 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w następujący sposób $(161038,68 \text{ zł} + 513890,15 \text{ zł}) / 217,50 = 3103,12 \text{ zł}$, a od 1.06.2018 r. wyniosła 3195,59 zł. Jednocześnie Zakład poinformował, że przedmiotową decyzją przeliczył wysokość emerytury uwzględniając okres służby wojskowej, a także, że okres 1.10.1972 r. – 30.09.1976 r., tj. odbytych studiów wyższych został uwzględniony w decyzji o naliczeniu kapitału początkowego wydanej w dn. 20.02.2018 r. i w decyzji o przyznaniu emerytury z 21.02.2018 r. Zakład podał też, że od 1.09.1999 r. nie dolicza się stażu do emerytury tylko składki, które odprowadzane są na indywidualne konto od wysokości osiągniętego dochodu i stanowią integralną część emerytury /decyzja k. 48 akt ZUS/.

Uznając obie ww. decyzje za krzywdzące wnioskodawca złożył do nich odwołanie zarzucając błędnie ustaloną wartość kapitału początkowego, zaskarżając w przypadku pierwszej decyzji z 26.03.2018 r. przyjęcie przez ZUS okresów nieskładkowych w ilości ponad 16 dni i wnosząc o ustalenie kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu studiów, służby wojskowej i pracy w Wyższej Szkole (...) w Ł., a w przypadku drugiej decyzji z 27.03.2018 r. zaskarżył ją w części nieuwzględniającej kwoty emerytury ponad 3103,12 zł. W konkluzji wniósł o wyliczenie emerytury z uwzględnieniem prawidłowego okresu składkowego i kapitału początkowego. Uzasadniając swoje roszczenie zarzucił, że z zaskarżonych decyzji nie wynika dlaczego do liczenia kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenie z 10 lat od 1987 r. do 1996 r. podczas, gdy jego okres aktywności zawodowej do 31.12.1998 r. wynosi 264 miesiące od 1.09.1976 r. do 13.12.1998 r. i składa się na niego 20 lat pracy na UŁ i 2 lata działalności gospodarczej, akcentując, że w tym okresie nie było żadnych okresów bezskładkowych. Skarżący wyszczególnił następujące okresy:

- 1998 r. – 30.04.2004 r. = 79 miesięcy składkowych działalności gospodarczej,

- 1.05.2004 r. – 1.07.2004 r. powołanie do okresowej służby wojskowej,
- 31.07.2005 r. pełnienie okresowej służby wojskowej,
- 1.07.2004 r.

/odwołanie k. 3 – 4 załączonych akt VIII U 960/18, k.3-4 załączonych akt VIII U 961/18/.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań od ww. decyzji, a także o ich łączne rozpoznanie w sprawie toczącej się odwołania wnioskodawcy od decyzji z 20.02.2018 r. za sygn. VIII U 826/18. W uzasadnieniu Zakład argumentował, że kapitał początkowy ustala się na dzień 1.01.1999 r. wobec czego doliczenie zatrudnienia w okresie 1.11.2010 r. – 31.12.2017 r. do okresów składkowych kapitału początkowego jest niemożliwe. ZUS zaznaczył, że do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru zgodnie z art. 174 ustawy emerytalnej przyjęto 10 kolejnych lat jako najkorzystniejszy wariant ustalono 10-lecie 1987 – 1996, z którego wskaźnik wyniósł 110,85%. Zakład wskazał, że do ustalenia wysokości samej emerytury przyjęto opłacone składki z tytułu zatrudnienia w Wyższej Szkole (...) z okresu 1.09.2006 r. – 31.12.2009 r. /odpowiedź na odwołanie k. 5 załączonych akt VIII U 960/18, k. 5 załączonych akt VIII U 961/18/.

Sprawy z odwołań wnioskodawcy od ww. decyzji z 20.02.2018 r., 26.03.2018 r. i z 27.03.2018 r. zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w postępowaniu prowadzonym za sygn. akt VIII 826/18 z odwołania wnioskodawcy od decyzji z 21.02.2018 r. /zarządzenia k. 13 załączonych akt VIII U 827/18, k. 12 załączonych akt VIII U 960/18, k. 12 załączonych akt VIII U 961/18/.

W piśmie procesowym z 6.09.2018 r. ZUS poinformował, że ustalony decyzją z 26.03.2018 r. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 110,85% obliczony został z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych 1987 r. – 1996 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego obliczony z 20 lat kalendarzowych 1976, 1978-1996 wynosi 91,91%. Ponadto ZUS wyjaśnił, że składka jaka została odprowadzona za wnioskodawcę za okres służby wojskowej w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Iraku od 1.07.2004 r. do 1.07.2005 r. została przyjęta przy ustalaniu wysokości emerytury /k. 22/.

Na rozprawie w dn. 14.11.2018 r. - bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie - wnioskodawca poparł odwołanie, oświadczając, że w sprawie pozostała jedna sporna kwestia, a mianowicie fakt nie doliczenia do wysokości świadczenia składek na ubezpieczenia społeczne nieopłaconych przez Wyższą Szkołę (...) w Ł. w 2010 r., wnioskując o doliczenie tego okresu do okresów składkowych. Pełnomocnik ZUS w osobie radcy prawnego wniósł natomiast o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca - R. K. urodził się (...) /niesporne/.

Zgodnie ze świadectwem pracy z 2.11.2010 r. wnioskodawca był zatrudniony w Wyższej Szkole (...) w Ł. od 1.09.2006 r. do 31.10.2010 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku wykładowcy, przebywał na urlopie bezpłatnym w okresie 7.09.2009 r. - 12.09.2009 r., 29.09.2009 r. o 8.10.2009 r. /świadectwo pracy i umowa o pracę k. 6/.

Z danych wynikających z systemu informatycznego ZUS wynika, że wnioskodawca został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń pracowniczych przez płatnika składek Wyższej Szkole (...) w Ł. od 1.09.2006 r., a także, że składki z tego tytułu zostały odprowadzone do dnia 31.12.2009 r. /niesporne, wydruk składek zindywidualizowanych na koncie wnioskodawcy wraz z ich waloryzacją k. 23 - 40 /.

Ustalając okresy składkowe wnioskodawcy ZUS nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Wyższej Szkole (...) w Ł. od 1.01.-31.10.2010 r. z uwagi na brak dowodu na uiszczanie przez płatnika składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tego tytułu /niesporne/.

R. K. złożył 30.01.2018 r. wniosek o ustalenie prawa do emerytury /niesporne/.

W związku z powyższym pierwszą zaskarżoną decyzją z 20.02.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił dla R. K. wysokość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r., do ustalenia której przyjął: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1353,36 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1987 r. do 31.12.1996 r. Zakład wskazał, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 110,85%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 110,85% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ($110,85\% \times 1220,86 \text{ zł} = 1353,36 \text{ zł}$). Zakład przyjął okresy składkowe w ilości 21 lat, 1 miesiąca i 13 dni, tj. 253 miesiące oraz okresy nieskładkowe w ilości 4 lat, 2 miesięcy i 2 dni, tj. 50 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 77,63%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej, która wynosi 293,01 zł. Do obliczenia współczynnika przyjęto okresy składkowe i nieskładkowe w łącznej ilości 25 lat, 3 miesięcy i 15 dni. ZUS wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173). Zakład wyjaśnił, że obliczenia wartości kapitału początkowego dokonał w następujący sposób: $293,01 \text{ zł} \times 77,63\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 227,46 zł, $(253 \text{ miesiące składkowe} \times 1,3\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 370,96 zł, $(50 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 39,52 zł, co razem dało 637,94 zł, która to kwota pomnożona przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dała kwotę kapitału początkowego ustaloną dla wnioskodawcy na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 133329,46 zł. ZUS wskazał, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił 30.09.1996 r. ponieważ wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. /decyzja k. 37-39 akt ZUS/.

Następnie drugą zaskarżoną decyzją z 21.02.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał R. K. prawo do emerytury od 1.01.2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład wyjaśnił, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. ZUS wskazał, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład przyjął, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 161038,68 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 497981,32 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,50 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosi 3029,98 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w następujący sposób $(161038,68 \text{ zł} + 497981,32 \text{ zł}) / 217,50 = 3029,98 \text{ zł}$, a po waloryzacji od 1.03.2018 r. wyniosła 3120,27 zł /decyzja k. 40 akt ZUS/.

W dn. 20.03.2018 r. R. K. złożył odwołanie dołączając nowy dokument w postaci zaświadczenia Wojskowej Komendy Uzuppełnień w Ł. z 14.03.2018 r. , z którego wynika, że wnioskodawca w okresie 3.01.1977 r. – 30.12.1977 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową /odwołanie k. 3-4, zaświadczenie k. 5/.

Na skutek powyższego ZUS po ponownym rozpoznaniu sprawy wydał trzecią zaskarżoną decyzję z 26.03.2018 r. mocą której dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego doliczając okresy zasadniczej służby wojskowej i ustalając w rezultacie staż wnioskodawcy w ilości 22 lat, 28 dni okresów składkowych i 4 lata, 2 miesiące i 2 dni okresów nieskładkowych tj. 50 miesięcy. Jako podstawę wymiaru kapitału początkowego Zakład przyjął kwotę 1353,36 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1987 r. do 31.12.1996 r. Zakład wskazał, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 110,85%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 110,85% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ($110,85\% \times 1220,86 \text{ zł} = 1353,36 \text{ zł}$).

Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 79,09%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej, która wynosi 293,01 zł. Do obliczenia współczynnika przyjęto okresy składkowe i nieskładkowe w łącznej ilości 26 lat, 3 miesięcy. ZUS wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173). Zakład wyjaśnił, że obliczenia wartości kapitału początkowego dokonał w następujący sposób: $293,01 \text{ zł} \times 79,09\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 231,74 zł, $(264 \text{ miesiące składkowe} \times 1,3\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 387,06 zł, $(50 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1353,36 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 39,52 zł, co razem dało 658,32 zł, która to kwota pomnożona przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dała kwotę kapitału początkowego ustaloną dla wnioskodawcy na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 137588,88 zł. ZUS wskazał, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił 30.09.1996 r. ponieważ wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. /decyzja w aktach ZUS/.

Czwartą zaskarżoną decyzją z 27.03.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał R. K. prawo do emerytury od 1.01.2018 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład wyjaśnił, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. ZUS wskazał, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład przyjął, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 161038,68 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 513890,15 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,50 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosi 3103,12 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w następujący sposób $(161038,68 \text{ zł} + 513890,15 \text{ zł}) / 217,50 = 3103,12 \text{ zł}$, a od 1.06.2018 r. obliczona emerytura wyniosła 3195,59 zł. Zakład wyjaśnił jednocześnie, że przedmiotową decyzją przeliczył wysokość emerytury uwzględniając okres służby wojskowej i poinformował, że okres 1.10.1972 r. – 30.09.1976 r., tj. odbytych studiów wyższych został uwzględniony w decyzji o naliczeniu kapitału początkowego z dn. 20.02.2018 r. i o przyznaniu emerytury z dn. 21.02.2018 r. ZUS podał także, że od 1.01.1999 r. nie dolicza się stażu do emerytury tylko składki, które odprowadzane są na konto indywidualne ubezpieczonego od wysokości osiąganego dochodu i stanowią integralną część emerytury /decyzja w aktach akt ZUS/.

Organ rentowy uwzględnił składkę jaka została odprowadzona za wnioskodawcę za okres służby wojskowej w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Iraku od 1.07.2004 r. do 1.07.2005 r. przy ustalaniu wysokości emerytury /niesporne, a nadto pismo ZUS z 6.09.2018 r. k. 22/.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie niekwestionowanych przez żadną ze stron dokumentów i pozostawał między stronami bezsporny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wstępnie wskazać należy, że ostatecznie spór sprowadził się wyłącznie do kwestii czy okres zatrudnienia od 1.01 do 31.10.2010 r. z uwagi na nieopłacenie przez płatnika składek za wnioskodawcę składek z tytułu obowiązkowych ubezpieczeń pracowniczych należy zaliczyć wnioskodawcy jako okres składkowy, tak jak tego żądał odwołujący, czy też, jak twierdził organ rentowy.

Mając na względzie fakt, że ZUS decyzją z 27.03.2018 r. uwzględnił wnioskodawcy przy wyliczeniu emerytury okres służby wojskowej, a także, że okres 1.10.1972 r. – 30.09.1976 r., tj. odbytych studiów wyższych został uwzględniony w decyzji o naliczeniu kapitału początkowego z dn. 20.02.2018 r. i o przyznaniu emerytury z dn. 21.02.2018 r., jak również, że organ rentowy uwzględnił składkę jaka została odprowadzona za wnioskodawcę za okres służby wojskowej w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Iraku od 1.07.2004 r. do 1.07.2005 r. przy ustalaniu wysokości emerytury, Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w tym zakresie.

Stosownie bowiem do treści art. 477 13 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

Zgodnie zaś z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wydanie wyroku stało się zbędne.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477 13 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 k.p.c., postępowanie umorzył w pkt 2 sentencji wyroku.

Przechodząc do oceny ostatecznie spornej między stronami kwestii, tj. możliwości doliczenia wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 1.01. do 31.10.2010 r. w Wyższej Szkole (...), za który płatnik nie odprowadził składek na obowiązkowe pracownicze ubezpieczenie społeczne do okresu składkowego, Sąd zważył, że wysokość emerytury wnioskodawcy obliczona została na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1383), której podstawę określa się według art. 25 tej ustawy.

Zgodnie zaś treścią przepisu art. 173 ust 1 tej ustawy dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do art. 174 ust. 1 tejże ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie z ust. 3 przywołanego artykułu, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a więc dla osób takich jak skarżący urodzonego (...), określa przepis art. 24 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie natomiast do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W ust. 2 wskazano, że wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Przy czym w ust. 4 i 5 wskazano, że tablice trwania życia ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej

Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

W sprawie podstawę wymiaru emerytury skarżącego obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej stanowi zwaloryzowana kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na jego indywidualnym koncie oraz zwaloryzowany kapitał początkowy zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963) pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, a po myśli art. 18 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód.

Według organu rentowego dla zaliczenia okresu jako składkowego konieczne jest zgłoszenie do ubezpieczenia oraz uiszczenie składki. W przypadku wnioskodawcy z systemu informatycznego ZUS wynika, że płatnik w okresie 1.01.-31.10.2010 r. nie odprowadził składki na obowiązkowe pracownicze ubezpieczenia społeczne za wnioskodawcę. Z powyższego ZUS wywodził, że ww. okresu bezspornego zatrudnienia nie można zaliczyć jako składkowego.

Warto także zauważyć, że w art. 5 i art. 6 ustawy emerytalnej, pojęcia "opłacania" i "opłacenia" składek są rozróżniane i dlatego należy przypisać tym pojęciom inne znaczenia. W szczególności o "opłaceniu" składek jest mowa w art. 5 ust. 4 ustawy (nie uwzględnia się okresu, za który "nie zostały opłacone" składki) oraz w art. 6 ust. 2 ustawy (okresy, za które "została opłacona składka"). W innych przepisach jest natomiast mowa o "opłacaniu" składek (art. 6 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. a). Językowo są to dwa różne pojęcia. Składki w określonym czasie można "opłacać", ale ich nie "opłacić", gdyż z różnych względów może powstać niedopłata. Inaczej mówiąc, należy odróżnić okresy, za które składka była "opłacana" od okresów, za które składka została faktycznie "opłacona".

Przedmiotowy problem był już rozstrzygany przez Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 20.04.2016 r., II UK 194/15 uznał, że przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy składkowe uwzględnia się jako okresy ubezpieczenia (art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej), bez względu na to, czy płatnik niebędący ubezpieczonym opłacił za niego składki, ponieważ przy weryfikacji okresów uwzględnianych do ustalenia prawa i wysokości emerytury lub renty nie uwzględnia się okresów, za które nie zostały opłacone składki tylko, gdy płatnik składek zobowiązany do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność (płatnikami takich składek) nie opłacił składek na takie ubezpieczenia społeczne. Przeciwnie stanowisko, że skutki zaniechania opłacania składek przez niebędących ubezpieczonymi płatników obarczałyby ubezpieczonych ryzykiem "utruty" składkowych okresów ubezpieczenia byłoby zaprzeczeniem istoty i automatyzmu prawnego powstawania i podlegania obowiązkowym stosunkom ubezpieczeń społecznych oraz obliczania i opłacania przez płatników całości należnych składek za ubezpieczonych, choćby w części finansowanych z przychodów samych ubezpieczonych.

Powyższe stanowisko Sąd Najwyższy podtrzymał w wielu innych orzeczeniach (np. w wyrokach z dnia 6 kwietnia 2007 r., II UK 185/06, OSNP 2008 nr 9-10, poz. 143, czy z dnia 7 marca 2017 r., III UK 84/16). Tak więc zaliczenie spornego okresu jako okresu ubezpieczenia nie jest uzależnione od warunku opłacenia przez płatnika składek.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy jako okres składkowy okres zatrudnienia w Wyższej Szkole (...) w Ł. od 1.09.2006 r. do 31.10.2010 r., o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

A.P.